

Chřástal polní - pomozme mu přežít

Chřástal polní je velký jako štíhlá koroptev. Ze svých afrických zimovišť přilétá již koncem dubna, většinou však v první polovině května, odlétá v září a v první polovině října. Vyžaduje kryt ve vysoké vegetaci. S oblibou vyhledává extenzivně a nepravidelně obdělávané nebo dlouhodobě nekosené louky. Důležitým faktorem je přítomnost mokřín, pramenišť a drobných krajinných struktur jako jsou kamenné snosy, vrbové křoviny a lemy vodotečí, které po pokosení luk poskytují vhodné úkryty. Chřástala můžeme zaslechnout i z jetele, vojtěšky, obilí, úhorů a zaplevelených ploch a vzácně i z lesních pasek. Spatříme ho však zcela výjimečně. Samci se po celou noc vytrvale ozývají zvучným dvouslabičným *réprép réprép*, kterým lákají samice. Volat začínají ihned po přeletu, umlkají kolem poloviny července. Chřástalové polní se živí hlavně hmyzem a dalšími bezobratlými živočichy, méně částmi rostlin.

Pár chřástalů se drží pospolu jen 7-10 dnů. Když samice snese první vajíčka, samec jí opustí a láká další samice buď v okolí, nebo se přemísť i na stovky kilometrů. Samice vodí svá mláďata z prvního hnízdění zhruba dva týdny, pak vytvoří pár s dalším samcem a snese druhou snůšku. Ve hnízdě na zemi ve skrytu vegetace bývá kolem 10 vajec. Kuřátka se líhnou po 15-19 dnech, jsou černá a krátce po vylíhnutí hnízdo opouštějí. Létat začínají ve věku 5 týdnů.

Chřástalové polní opouštějí lokality, na kterých se pase, protože jim dobytek udupáváním a spásáním porostu likviduje nezbytný vegetační kryt. Dobytek se na pastvinách s oblibou soustřeďuje na prameništích nebo v mokřínách u potoků a rozdupá vegetaci (často velice cennou), která je oblíbeným stanovištěm chřástalů. Zemědělec může pomoci tím, že mokřady na pastvinách oplotí a na pozemcích, na kterých chřástalové již volají, zahájení pastvy oddálí.

Při sečení trávy jsou ničena hnízda a zabíjena nevzletná mláďata. Toto nebezpečí omezíme posunem seče do doby, kdy se již většina mláďat vylíhla a jsou dostatečně velká, aby mohla uniknout před sekačkou. Ponecháme-li části luk s volajícími chřástaly nepokosené do konce července až poloviny srpna, zajistíme úspěšné vyhnízdění alespoň části populace. Při kosení od okrajů pozemku k jeho středu uhynie až 60 % přítomných kuřat chřástalů, kosení od středu k okrajům sníží ztráty nejméně o dvě třetiny.

